G in ijs qui crediderunt, expectatur adhuc illa mani-
feſtatio quę in corporis reſurrectione ꝑueniet:quę
ꝑtinet ad quartũ illũ gradũ, vbi ex toto ꝑfecta pax
erit, & requies æterna, nulla nobis ex aliqua parte
corruptione exiſtente, aut ſolicitante moleſtia.
54 Quod autẽ ait, Similiter & ſpũs adiuuat infirmi-
tatem noſtrã, Quid enĩ oremꝰ ſicut oportet, neſci-
mus.[Manifeſtũ eſt enĩ de ſpũſctõ dicere, qđ in cõ-
ſequẽtibꝰ clarũ eſt, vbi ait, qa ſecundũ deũ interpel
lat ꝑ ſctĩs. Nos g̊ qd oremꝰ ſicut oportet, neſcimꝰ.]
Duas ob res, & illđ qđ futurũ ſpamꝰ, & quõ tẽdimꝰ
necdũ apparet: & ĩ hac ipa vita multa poſſũt nobis
ꝓſpera videri quæ aduerſa ſũt, & aduerſa q̃ ꝓſpera.
Nã & tribulatio qñ accidit ſeruo dei ad probationẽ
vel emẽdationẽ, videtur nõnunq̃ minꝰ intelligenti-
bus ĩutilis: ſed ſi referatur ad illud qđ dictũ eſt, Da
Pſal.59. nobis auxiliũ de tribulatione, & vana ſalꝰ hois: in-
telligit̃, quia plerunq; de tribulatione nos adiuuat
deꝰ, & fruſtra ſalus optatur, quæ aliqñ aduerſa eſt,
cum delectatione & amore huiꝰ vitæ implicat ani-
Pſal.114. mã. Inde eſt & illud, Tribulationẽ & dolorẽ ĩueni:
H [Cũ enĩ dicit, ĩueni:] ſignificauit vtilẽ. Nõ eĩ recte
gratulamur nos ĩueniſſe, niſi qđ q̃rebamꝰ: ergo qd
oremꝰ ſicut oportet, neſcimꝰ. Deꝰ eĩ nouit, & qd no
bis ĩ hac vita expediat, & quid poſt hãc vitã daturꝰ
ſit. Sed ipe ſpũs ĩterpellat gemitibꝰ ĩenarrabilibꝰ.
Gemere dicit ſpm̃, ꝙ nos gemere faciat charitate
Deut.13. cõcitãs deſideriũ futurę vitæ, ſicut dicit, Tẽtat vos
dñs deus veſter vt ſciat ſi diligatis eũ. i. vt ſcire vos
55 faciat, Non enĩ deũ aliquid latet. Qđ autẽ ait,
Matt.22 Quos vocauit, ipſos & iuſtificauit. Põt mouere &
q̃ri, vtrũ oẽs qui vocati ſunt, iuſtificẽtur: ſed alibi le
gimꝰ, Multi vocati, pauci aũt electi, Tñ qa ipſi q̊q;
electi vtiq; vocati ſunt [manifeſtũ ẽ nõ iuſtificatos
niſi vocatos: q̃q̃ nõ oẽs vocatos, ſed eos q ſcđm ꝓpo
ſitũ vocati ſunt, ſicuti ſupiꝰ dixit. Propoſitũ aũt dei
accipiendũ eſt, nõ iporũ: Ipe aũt exponit qd ſit ſcđm
ꝓpoſitũ, cũ dicit, Q m̃ q̊s añ ꝑ̃ſciuit & ꝑ̃deſtiauit cõ-
formes imaginis filij dei: Nõ enĩ oẽs q vocati ſunt,
ſcđm ꝓpoſitũ vocati ſunt: ħ enĩ] ꝓpoſitũ, ad ꝑ̃ſcien-
tiã & ad ꝑ̃deſtinationẽ dei ꝑtinet: nec ꝑ̃deſtinauit
aliquẽ, niſi quẽ ꝑ̃ſciuit crediturũ & ſecuturũ eſſe ſã-
ctorũ vocationẽ, q̊s & electos dicit, Multi enim nõ
veniũt cũ vocati fuerit, Nemo aũt venit q vocatus
56 nõ fuerit. Qđ autẽ dicit, Vt ſit priogenitus in
I multis fr̃ibꝰ. Satis docet alit̃ intelligendũ deũ nr̃m
vnigenitũ, alit̃ priogenitũ. Nã vbi vnigenitꝰ dicit̃,
fr̃es nõ habet, & naturalit̃ eſt filiꝰ dei verbũ in prĩci
pio, ꝑ q̊d facta ſunt oĩa. Secũdum ſuſceptionẽ autẽ
hoĩs & incarnatiõis diſpẽſationẽ, ꝑ quã nos etiã nõ
naturalit̃ filios in adoptionẽ filiorũ vocare dignatꝰ
eſt, primogenitꝰ dicit̃ cũ adiunctione fr̃m. Vbi enĩ
primꝰ dicitur, nõ vtiq; ſolꝰ, ſed ꝯſecuturis fr̃ibꝰ in q̃
ipſe ꝑ̃ceſſit. Vnde & alio loco priogenitũ eũ â mor
tuis dicit, vt ſit in oĩbꝰ ipſe primatũ tenẽs. Reſurre
ctio em̃ mortuorũ vt iã non moriat̃, ante illũ nulla,
poſt illũ autẽ multorũ ſctõrũ eſt, q̊s fr̃es nõ ꝯfundit̃
57 appellare ꝑpt̃ ipſã cõicationẽ humanitatis. Qđ
autẽ dicit, Quis nos ſeparabit â charitate Chriſti?
Tribulatio, an ãguſtia, an perſecutio, & cætera. Ex
ſupiore ſnĩa pẽdet vbi ait, Si tñ cõpatimur vt & glo
rificemur, Exiſtimo em̃ ꝙ nõ ſunt cõdignę paſſiões
huiꝰ tpis ad futurã gloriã q̃ reuelabit̃ in nobis. Ad
ipſã em̃ hortationẽ oĩs huiꝰ loci intẽtio directa eſt,
ne illi qbꝰ loqtur ꝑſecutionibꝰ frãgerẽtur, ſi viuerẽt
ſcđm prudẽtiã carnis, q̃ tpalia bona appetunt̃, & ti-
58 mẽtur tpalia mala. Qđ aũt ait, Certꝰ ſum em̃:
& nõ dixit, opinor: plena fide tenuit, ꝙ nec mors vl
la, nec vitæ tpalis ꝓmiſſa, nec cætera ſubſequentia
pñt credentẽ â charitate dei detorquere. Nemo er
go ſeparat, nec q minat̃ mortẽ, quia q credit ĩ Chri
ſto, licet moriatur viuet: Neq; q pollicet̃ vitã, quia
ille dat vitã æt̃nã. Nã tpalis vitæ pollicitatio, æt̃nę K
vitæ cõparatiõe cõtẽnẽda eſt. Neq; angelꝰ ſeparat,
quia licet angelꝰ, ĩqt, de cœlo deſcẽdat & annũciet Galat.1.
vobis ꝑ̃terq̃ q̊d accepiſtis, anathema ſit. Neq; prĩci
patꝰ. i. ꝓ̃riꝰ, quia exuit ſeipſe hos prĩcipatꝰ & pote- Col.2.
ſtates triũphãs eos in ſemetipſo. Neq; ꝑ̃ſentia, neq;
futura. i. tpalia vel q̃ delectãt, vel q̃ ꝑ̃mũt, vel q̃ ſpẽ
dãt, vel q̃ incutiũt timorẽ. Neq; virtꝰ, Et hic virtu-
tẽ ꝯ̃riã oportet ĩtelligi ſcđm quã dicit, Nemo vaſa Matt.12.
fortis diripiet, niſi priꝰ alligauerit fortẽ. Neq; altitu
do, neq; ꝓfundũ: plerunq; em̃ inanis curioſitas earũ
rerũ q̃ inueniri nõ poſſunt, aut fruſtra etiã inueniũ-
tur ſiue ĩ cœlo ſiue in abyſſo, ſeparat â deo: niſi chari
tas vincat, q̃ ad certa ſpiritaliũ nõ vanitate rerũ quę
foris ſunt, ſed interno volumine ĩuitat †. Neq; crea †alſ, ſed
tura alia, Qđ duobꝰ modis intelligi põt, Aut viſi- veritate
bilis creatura, quia & nr̃æ aĩæ creatura ſunt, ſed in- q̃ intꝰ ho
uiſibilis: vt hoc dixerit, ꝙ nõ ſeparet alia creatura â mines
charitate dei. i. amor corporꝝ, Aut certe qa nos non inuitat.
ſeparat alia creatura â charitate dei, ex eo ꝙ nulla
creatura eſt alia ĩter nos & deũ, q̃ ſe opponat & â cõ
plexu eius nos excludat: ſup̃ humanas em̃ mẽtes q̃ L
rõnales ſunt, iã nulla creatura, ſed deꝰ eſt. Qđ 59
autẽ dicit, Quorꝝ pr̃es & ex quibꝰ Chriſtꝰ ſecundũ Roma.9.
carnẽ: & adiecit, Qui eſt ſup oĩa deꝰ bñdictꝰ in ſecu
la: pleniſſima fide cõmẽdat ꝙ deũ nr̃m ſcđm ſuſce-
ptionẽ carnis filiũ hoĩs cõfitemur, & ſcđm æterni-
tatẽ & verbũ in principio deũ bñdictũ ſup oẽs in ſe-
cula. Huiꝰ autẽ cõfeſſionis Iudęi qm̃ ꝑtẽ tenuerũt,
refellunt̃ â dño. Nã cũ eos interrogaſſet, cuiꝰ filiũ
dicerẽt eſſe Chriſtũ, Rñderunt, Dauid. Hoc autem Matt.22
ſcđm carnẽ eſt. De diuinitate vero eiꝰ q̊d deꝰ eſt, ni
hil rñderunt. Ideo dñs ait eis, Quõ g̊ Dauid in ſpũ
vocat eũ dñm? Vt intelligerẽt ħ ſe ꝯfeſſos eſſe tm̃,
ꝙ Chriſtꝰ filiꝰ eſt Dauid, ħ aũt tacuiſſe, ꝙ ẽ Chriſtꝰ
dñs ipſiꝰ Dauid. Illud enĩ eſt ſcđm ſuſceptionẽ car-
nis, ħ ſcđm æternitatẽ diuinitatis. Qđ aũt ait, 60
Nõdũ enĩ naſcẽtiũ, neq; agẽtiũ aliqd boni aut mali, Roma.9.
vt ſcđm electionẽ ꝓpoſitũ dei maneret, non ex ope
ribus, ſed ex vocãte dictũ eſt ei, quia maior ſeruiet
minori: Sicut ſcptum eſt, Iacob dilexi, Eſaũ autem Malac.1.
odio habui. Nõnullos mouet, vt putẽt aplm̃ Paulũ
abſtuliſſe liberũ volũtatis arbitrium, q̊ ꝓmeremur
deum bono pietatis, vel malo ĩpietatis offendimꝰ.
Dicũt enim, ꝙ ante opa aliqua, ſeu bona, ſeu mala,
duorꝝ necdum naſcẽtium deꝰ vnũ dilexerit, & alte- M
rum odio habuerit. Sed rñdemꝰ, ꝑ̃ſciẽtia dei factũ
eſſe, q̃ nouit etiã de nondũ natis, q̃lis q̃ſq; futurꝰ ſit.
Sed ne q̊s dicat, Opera ergo elegit deꝰ in eo quẽ di-
lexit, q̃q̃ nõdũ erãt, ꝙ erãt futura ꝑ̃ſciebat. Qꝫ ſi opa
elegit, quõ dicit Apl̃s, nõ ex opibꝰ factã electionẽ?
Propt̃ea ergo ĩtelligẽdum eſt, opa bona ꝑ dilectio-
nẽ fieri, dilectionẽ autẽ eſſe in nobis ꝑ donũ ſpũſſan
cti, ſicut idẽ Apl̃us dicit, Charitas dei diffuſa eſt in Roma.5.
cordibꝰ nr̃is ꝑ ſpm̃ſctm̃ q datꝰ eſt nobis. Non g̊ q̃ſq̃
gloriari debet ex operibꝰ tanq̃ ſuis, q̃ ꝑ donũ dei ha
bet, cum ipa dilectio in eo bonum operat̃. Quid er
go elegit deꝰ? [Si eĩ cui vult donat ſpm̃ſanctum ꝑ
quẽ dilectio opatur bonũ, quõ elegit cui donet? Si
enĩ nullo merito, non eſt electio, ęq̃les enĩ oẽs ſunt
ante meritũ, nec põt in rebꝰ oĩno æq̃libꝰ electio no
minari, Sed qm̃ ſpũſſanctꝰ nõ datur niſi credentibꝰ
nõ quidẽ deꝰ elegit] opera q̃ ipe largitur, cũ dat ſpm̃
ſãctũ, vt ꝑ charitatẽ bona operemur, Sed tñ elegit
fidẽ. Quapropt̃ niſi quis credat in eũ & in accipiẽdi
voluntate ꝑmaneat, nõ accipit donũ dei. i. ſpm̃ſctm̃
ꝑ quẽ infuſa charitate bonũ poſſit operari. Nõ ergo 1. Retrac.
elegit deꝰ opera cuiuſq̃ in ꝑ̃ſcientia, q̃ ipſe daturus cap.23.
eſt, ſed fidẽ elegit in ꝑ̃ſcientia, vt quẽ ſibi crediturũ
eſſe ꝑ̃ſciuit, ipm̃ elegerit cui ſpm̃ſctm̃ daret, vt bona
operãdo etiã vitã æternã cõſeqretur. Dicit enĩ idẽ
Apl̃s, Idem deus qui operatur oĩa, & in oĩbꝰ. Nuſq̃ 1.Cor.12.
autem